Muziek beleef je samen

Bestel nu kaarten voor het nieuwe seizoen

De losse kaartverkoop voor onze concerten van seizoen 2022-2023 is van start gegaan. Het belooft een bijzonder seizoen te worden met zes programma's onder leiding van chef-dirigent Lorenzo Viotti. Daarnaast klinkt in Passietijd de *Johannes-Passion* van Bach, keert Hartmut Haenchen terug met Bruckners machtige *Zevende symfonie* en sluiten Arthur en Lucas Jussen de Beethovencyclus af met het geliefde *Vijfde pianoconcert*.

Bestelinformatie
Losse kaarten kunt u bestellen via **orkest.nl**, bij de kassa van de concertzaal of via de Concertgebouwlijn: 020 671 83 45 (dagelijks 10.00 - 17.00 u, lokaal tarief).

Nederlands Philharmonisch Orkest

Programmatoelichting

Bernstein in concert met WEST SIDE STORY

Alexander Shelley, dirigent
Laetitia Gerards, sopraan
Trystan Llŷr Griffiths, tenor

za 25 | zo 26 | ma 27 juni
Het Concertgebouw

Yakult

orkest.nl

Programma

Leonard Bernstein (1918 - 1990)
Hoogtepunten uit Fancy Free (1944), On the Town (1944), Wonderful Town (1953) en Candide (1956)

Pauze

Leonard Bernstein (1918 - 1990)
Hoogtepunten uit West Side Story (1957)

Nederlands Philharmonisch Orkest
Alexander Shelley, dirigent
Laetitia Gerards, sopraan
Trystan Llŷr Griffiths, tenor
Sanne Franssen, sopraan
Emma Fekete, sopraan

za 25 juni 2022, 20.15 u
(einde concert ca. 22.15 u)
zo 26 juni 2022, 14.15 u
(einde concert ca. 16.15 u)
ma 27 juni 2022, 20.15 u
(einde concert ca. 22.15 u)
Het Concertgebouw

Bernsteins Broadway

Leonard 'Lenny' Bernstein ademde muziek. Als componist schreef hij met hetzelfde gemak voor de klassieke concertzalen als musicals voor Broadway. Dat Broadway-repertoire is levenslustig, boordevol humor en van een buitengewone schoonheid. Zijn wereldberoemde *West Side Story* is universeel en altijd actueel, maar ook de andere musicals en operette's die hij voor Broadway schreef, hebben de tand des tijds doorstaan.

Universeel genie

Eind 1943 maakte de toen 25-jarige Leonard Bernstein onverwachts zijn debuut als dirigent bij de New York Philharmonic. Zonder te repeteren viel hij last-minute in voor de beroemde dirigent Bruno Walter. Het concert werd landelijk uitgezonden en de volgende dag verscheen een artikel op de voorpagina van The New York Times, die het optreden omschreef als 'a good American success story.' Na dit *overnight success* brak Bernstein in 1944 definitief door. De concerten met het grote symfonische repertoire die hij dirigeerde, kregen juichende recensies in alle kranten. Hij verscheen op de cover van Harper's Bazaar (wanneer zag u voor het laatst een dirigent op de voorpagina van een glossy?) én hij werd plotseling een gevierd componist. Ook als pianist maakte hij furore. Arthur Rubinstein, een van de grootste pianisten uit de twintigste eeuw, omschreef multitalent Bernstein als 'de beste pianist van de dirigenten, de grootste dirigent van de componisten en de grootste componist van de pianisten. Hij was een universeel genie.'

Matrozenliefde

Bernsteins muziek bij het ballet *Fancy Free*, een choreografie van Jerome Robbins, was volgens The New York Times een 'smash hit'. Bij de première in april 1944 moesten de dansers, choreograaf en componist wel twintig keer terug het toneel op, zo uitbundig en langdurig was het applaus. Hetzelfde jaar nog maakte Bernstein een musicalversie van het ballet *On the Town*. Het verhaal gaat over een groep matrozen die 24 uur aan wal zijn in New York en daar meisjes willen versieren, maar uiteindelijk met elkaar op de vuist gaan. Voor de musicalversie schreef Bernstein veel nieuwe liedjes die echte klassiekers

zouden worden, zoals *New York, New York, Lonely Town, I Can Cook, Too* (waarvoor Bernstein zelf de tekst schreef) en *Some Other Time*. In het prachtige *Lonely Town* overpeinst de matroos Gabey zijn gevoelens van eenzaamheid, terwijl hij rondloopt in het drukke New York. *Carried Away* is een hilarisch duet van twee mensen die zich niet zo goed kunnen inhouden en snel worden meegesleept. Ook in de Broadwaymusical *Wonderful Town* uit 1953 toont Bernstein zijn gevoel voor komedie. De musical gaat over twee zusjes die het proberen te maken in New York als schrijfster en actrice, maar dat gaat - uiteraard - niet zonder slag of stoot. Een van de zussen bekent in *A Little Bit in Love* dat ze een beetje verliefd is, op een beetje veel mannen. In *Wrong Note Rag* weet Bernstein op onnavolgbare wijze allerlei vreemde ritmes en maffe melodieën in een humoristisch nummer te verwerken, zonder dat de boel daadwerkelijk uit de hand loopt.

Voltaires satire

In *Candide*, Bernsteins komische operette naar een satire van Voltaire, komen heel wat muzikale invloeden voorbij: van Bach tot Stravinsky, Weense walsen en filmmuziek. De ouverture is een op zichzelf staande hit geworden, de aria's en andere muzikale nummers niet minder. Voltaire portretteerde zijn hoofdpersoon Candide als een naïeve, optimistische jongeman die huis, haard en liefde verlaat en tijdens een lange wereldreis van de ene ramp in de andere verzeild raakt. Voltaires verhaal is een nauwelijks verholen kritiek op de gevestigde orde van het Frankrijk van de achttiende eeuw en met name de kerk. Bernstein verplaatst het verhaal naar het Amerikaanse McCarthy-tijdperk. Bij de première publiceerde hij een artikel in The New York Times waarin hij de dubbele moraal, het puriteinse snobisme en de heksenjacht op zogenaamde sympathisanten van het communisme hekelde. De muziek ondertussen, is komisch, spetterend, energiek en verfijnd.

Moderne Romeo en Julia

In de jaren '50 kende Bernstein zijn grootste succes op Broadway met de musical *West Side Story*. Op teksten van Stephen Sondheim (zijn Broadway-debuut), bracht Bernstein de onmogelijke liefde van Shakespeares Romeo en Julia naar het New York van de jaren 50. In de Upper West Side vechten de rivaliserende gangs The Sharks uit Puerto Rico en de witte The Jets een verbitterde en keiharde strijd uit. Tegen dat stedelijke decor raken Tony en Maria smoorverliefd op elkaar. Wie naar de *Symphonic Dances voor orkest* en de *Concert Suite voor sopraan, tenor en orkest* luistert, wordt eraan herinnerd wat een onvoorstelbaar talent Bernstein had voor pakkende melodieën, spectaculair muzikaal theater en liefdevolle schoonheid. Met het sociale karakter, rauwe dans en urban ruigheid veranderde *West Side Story* de geschiedenis van de musical. Want zoals Walter Kerr in de New York Herald Tribune schreef: 'The radioactive fallout from *West Side Story* must still be descending on Broadway.'

Tekst: Alexander Klapwijk

Alexander Shelley

Biografieën

Alexander Shelley, dirigent

Alexander Shelley volgde aanvankelijk een complete studie cello voor hij op orkestdirectie overstapte en het vak leerde bij Thomas Gabrisch aan de Robert Schumann Hochschule in Düsseldorf en als assistent van Yan Pascal Tortelier. Zijn grote doorbraak kwam in 2005 toen hij de Leeds Conductors Competition won. Van 2009 tot 2017 was Shelley chef-dirigent van de Nürnberger Symphoniker en sinds 2013 is hij chef-dirigent van het National Arts Centre Orchestra in Ottawa. Ook was hij lange tijd gastdirigent bij het Royal Philharmonic Orchestra tot hij er in 2015 benoemd werd tot 'Principal Associate Conductor'. Shelley dirigeerde gerenommeerde orkesten over de hele wereld, waaronder het Leipzig Gewandhausorchester, het Koninklijk Philharmonisch Orkest van Stockholm en het Sydney Symphony Orchestra. Als operadirigent verzorgde Shelley producties bij onder meer de Koninklijke Deense Opera, Opéra National de Montpellier en Opera North in Leeds.

Laetitia Gerards, sopraan

Laetitia Gerards studeerde klassieke zang aan het Conservatorium in Amsterdam bij mezzosopraan Sasja Hunnego, waar ze in 2016 summa cum laude haar diploma behaalde. Nog tijdens haar studie won ze het Prinses Christina Concours, korte tijd daarna gevolgd door de Young Talent Award van het Koninklijk Concertgebouw. In de afgelopen jaren trad Gerards onder meer op met het Concertgebouw Kamerorkest, het Symfonieorkest van Moskou en het Nederlands Philharmonisch Orkest. In de kleine zaal van Het Concertgebouw gaf ze een indrukwekkende geënsceneerde vertolking van Poulencs *La voix humaine*. In 2018 stelde ze in de serie TRACKS van Het Concertgebouw haar eigen programma samen. Een jaar later debuteerde ze bij De Nederlandse Reisopera en Het Gelders Orkest in de musical *A Little Night Music* van Stephen Sondheim. Ze maakte daar zo'n grote indruk dat ze werd uitgenodigd om de hoofdrol te zingen in *De verkochte bruid* van Smetana.

Trystan Llŷr Griffiths, tenor

De Welshe Trystan Llŷr Griffiths studeerde aan de Royal Academy of Music in Londen en specialiseerde zich in opera aan het Royal Welsh College of Music and Drama in Cardiff. Daarna was hij enige tijd verbonden aan de National Opera Studio in London en de International Opera Studio in Zürich. Hij won diverse prijzen, waaronder de tweede prijs tijdens de Paris Opera Competition. Ook werd hij uit 600 zangers gekozen tot Voice of Wales door platenmaatschappij Decca. Griffiths heeft bij vele operagezelschappen opgetreden, waaronder de Scottish Opera, de Opéra National de Lorraine en De Nationale Opera. Ook trad hij op tijdens de Last Night of the Proms en gaf hij recitals in St. Martin-in-the-Fields en de Royal Festival Hall.

Sanne Franssen, sopraan

Actrice, zangeres, theatermaker en cabaretière Sanne Franssen volgde haar opleiding aan de Frank Sanders Akademie voor Musical en Muziektheater. Nog tijdens haar studie won ze de Jos Brink Genesius Penning. Sindsdien is Franssen veelvuldig te zien en te horen in de Nederlandse theaters. Ze werkte mee aan voorstellingen van Dommelgraaf Producties, Theater Terra en Langhout Theater en momenteel toert ze rond in Nederland met de voorstelling Koefnoen Live. Met Christian van Eijkelenburg vormt ze het cabaretduo De Fransse Eijkel. Inmiddels is Franssen ook een bekende verschijning in de wereld van de klassieke muziek. Ze zong mee in de productie *The New Prince* van De Nationale Opera en schitterde in 2019 in *A Little Night Music* van De Nederlandse Reisopera. Met het gezelschap Teatro Concerto maakte ze diverse kindervoorstellingen in samenwerking met het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Residentie Orkest.

Emma Fekete, sopraan

De Canadese sopraan Emma Fekete haalde onlangs haar Master of Voice cum laude aan het Conservatorium van Amsterdam. Ze werd recentelijk benoemd als een van de Jeunes Ambassadeurs Lyriques van Théâtre Lyrichorégra 20 en is de winnaar van het AIDA-fonds van de Jeunesses Musicales du Canada. Fekete maakte haar professionele operadebuut in de wereldpremière van *Dangerous Liaisons* met OPERA2DAY in 2019 en werd het volgende seizoen opnieuw uitgenodigd in *Opera Melancholica*. In 2019 maakte ze ook haar concertdebuut met Ensemble Volte. Via het kunstenaarsprogramma Jonge Grote Zangers trad ze op in een masterclass met Sergei Leiferkus in de Kleine Zaal van Het Concertgebouw en zong ze in het voorprogramma van Matthias Goerne in het Muziekgebouw aan 't IJ. Volgend seizoen is Fekete artist-in-residence bij het Atelier lyrique de l'Opéra de Montréal.